

Umrežavanje glazbom: promjene paradigmi u „dugom 19. stoljeću“ – od Luke Sorkočevića do Franje Ks. Kuhača

NETMUS19; IP-2016-06-4476 (2017-2021)

Vjera Katalinić

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

HAZU

Suradnici i institucije:

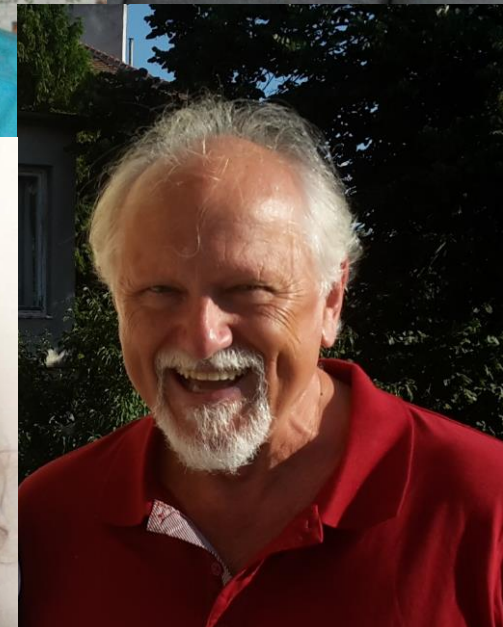
◆ Prof. dr. sc. Vjera Katalinić, voditeljica

◆ Dr. sc. Sanja Majer-Bobetko

◆ Akademik Stanislav Tuksar

◆ Sara Ries, doktorandica

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

◆ Doc. dr. sc. Katja Radoš Perković

HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST

◆ Dr. sc. Ivana Horbec, konzultantica,
a od 2. godine projekta suradnica

INSTITUT FÜR OSTEUROPAISCHE GESCHICHTE

Universität Wien

◆ Prof. dr. sc. Philipp Ther, konzultant

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Tema 1: Luka Sorkočević u Beču 1781-82.

◇ Dokument:

Dnevnik

◇ Izvori za informacije:

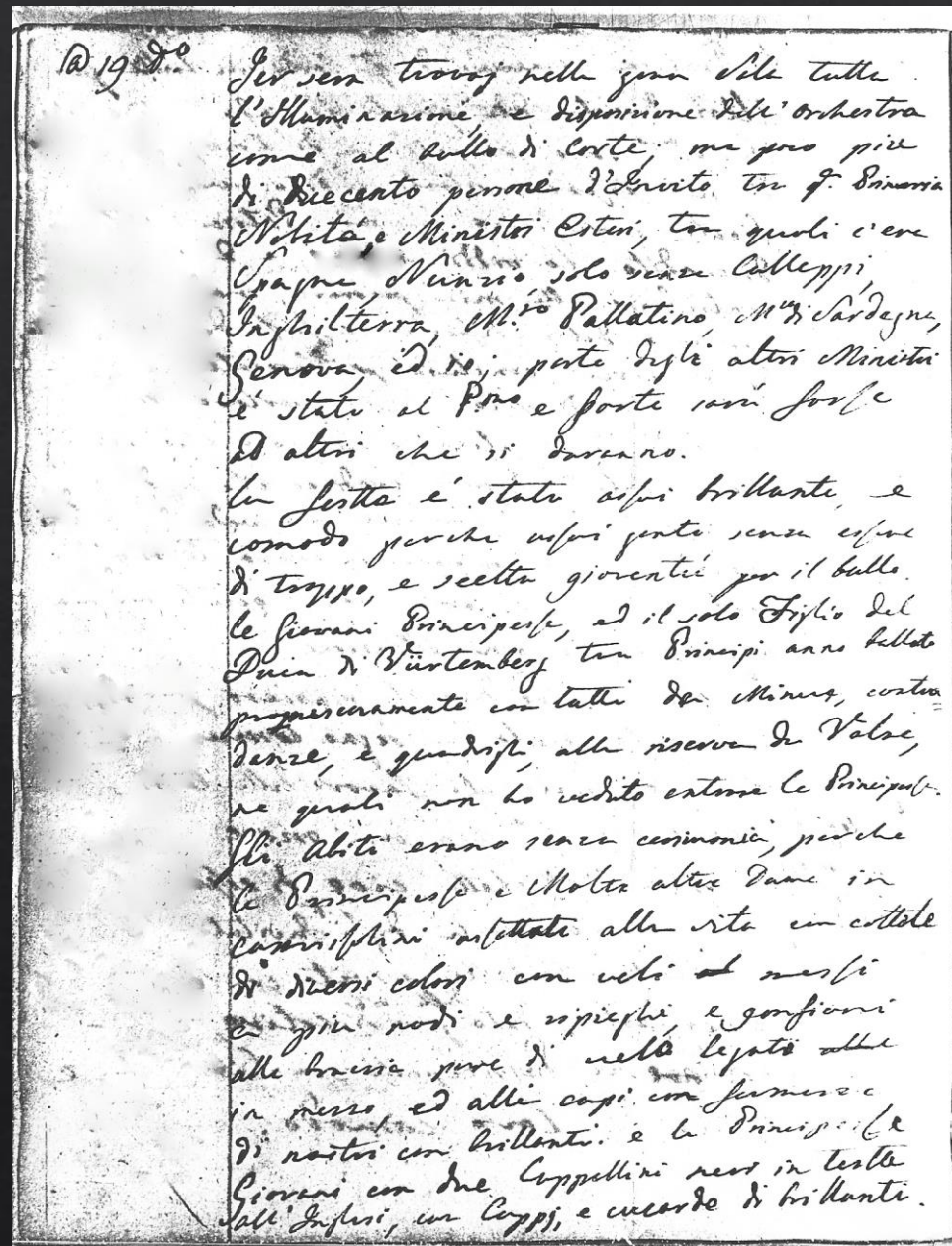
- ◇ Novine
- ◇ Korespondencija
- ◇ Primarna i sekundarna literatura o ličnostima

◇ Postupak:

- ◇ Transliteracija, prijevod, komentari
- ◇ Podaci u bazu podataka

◇ Suradnici: Katalinić, Radoš Perković, Horbec

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Zadaci i predmeti istraživanja

- ◇ - osobe s kojima se susretao
- ◇ - institucije koje je posjetio
- ◇ - događanja kojima je prisustvovao
- ◇ - kako je putovao i kojim putem
- ◇ - dojmovi o političkom, društvenom i kulturnom životu Beča i Rijeke

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Problemi u temeljnom radu i istraživanju

- ◇ Original dnevnika u Dubrovniku (DAD)
- ◇ Mikrofilm i sken: 137 sličica sa po dvije stranice rukopisa
- ◇ Transliteracija/transkripcija, prijevod, (Radoš Perković), komentari (zajednički)
- ◇ Dešifriranje rukopisa: talijanski, dosta dobre semantike, ali nespretne gramatike i sintakse; vlastiti sustav kratica
- ◇ Katastrofalna ortografija (talijanska grafija: Scembrun – Schönbrun; Asterasi – Esterházy i sl.), nedosljednosti u ortografiji (Kaunitz, Rosembergh, i dr.), pisanju velikih slova i punktuaciji
- ◇ Valja identificirati antroponime i toponime

211 Oggi giungo dal Monaco ed Principe Luigi
Wapletone; Monif. Robertin Vescovo
di Lubiana. Et. Bilcech stato Inviato
Ambasciatore in Napoli. Don impiegato
nelle finanze, med. in, delle Lombardie.
Un sero di Kaurite, due parladori
di professori delle Citta' Lyritali;
Dife che Vienna con Porgh non
potra durare cento mill'anni,
al dipi di Vescovo, e per la scelta
di Parigi; e che il dipi che si dice
sono gravamate.

212 Oggi giungo alla villa quasi Belvedere
e. Et. il Principe di Prusse
di Schwarzenberg premier grandchier
tre de la Maison de l'Empereur a tre
grandiori di so. Lyriti data in consi-
derazione del novo Inviato di Sardegna
e via. in mancanza delle sue chiere
che si trova col figlio alle terme
di Boemia facer si onori di
con. S. Fipie la Contesa Gori,
Ambile buon, e di Cetrante di
Musici ma ne belle, ne di mille

La sera fui presentato dal Monif
in Convesazione del Principe Assubeg,
il Padre, dove facemmo gli onori
le due Fipie la Contesa Vivmont,
e la Contesa Chenschi. la sua
Convesazione e' delle pi frequentate,
e delle meglio servite a refreschi,
e ogni sorta di attenzione.
Nota sotto q. giornata quanto m' e' accu-
tato il di 5 corrente col Et. Dieste-
tein sua ambasciatore. si aveva una
lettera per lui dal Cardinal Carrar,
e parladori del Reale, che lo con-
sce; mi dife che q. Rif. tra la
Campagna e la caccia si trova sempre
fuora, che non frequenta la Campagna
grandi, e che avendo di vivere a se,
non vede volentieri persone nuove, che
vengano importunarlo alle raccomandazioni,
e quindi verso anche a mia notizia la
sua parte si rendere necessario anche
la ved. Et in luogo di questo piu
in luogo mandarli la lettera, parlador
per il Canonico Ricci confidente

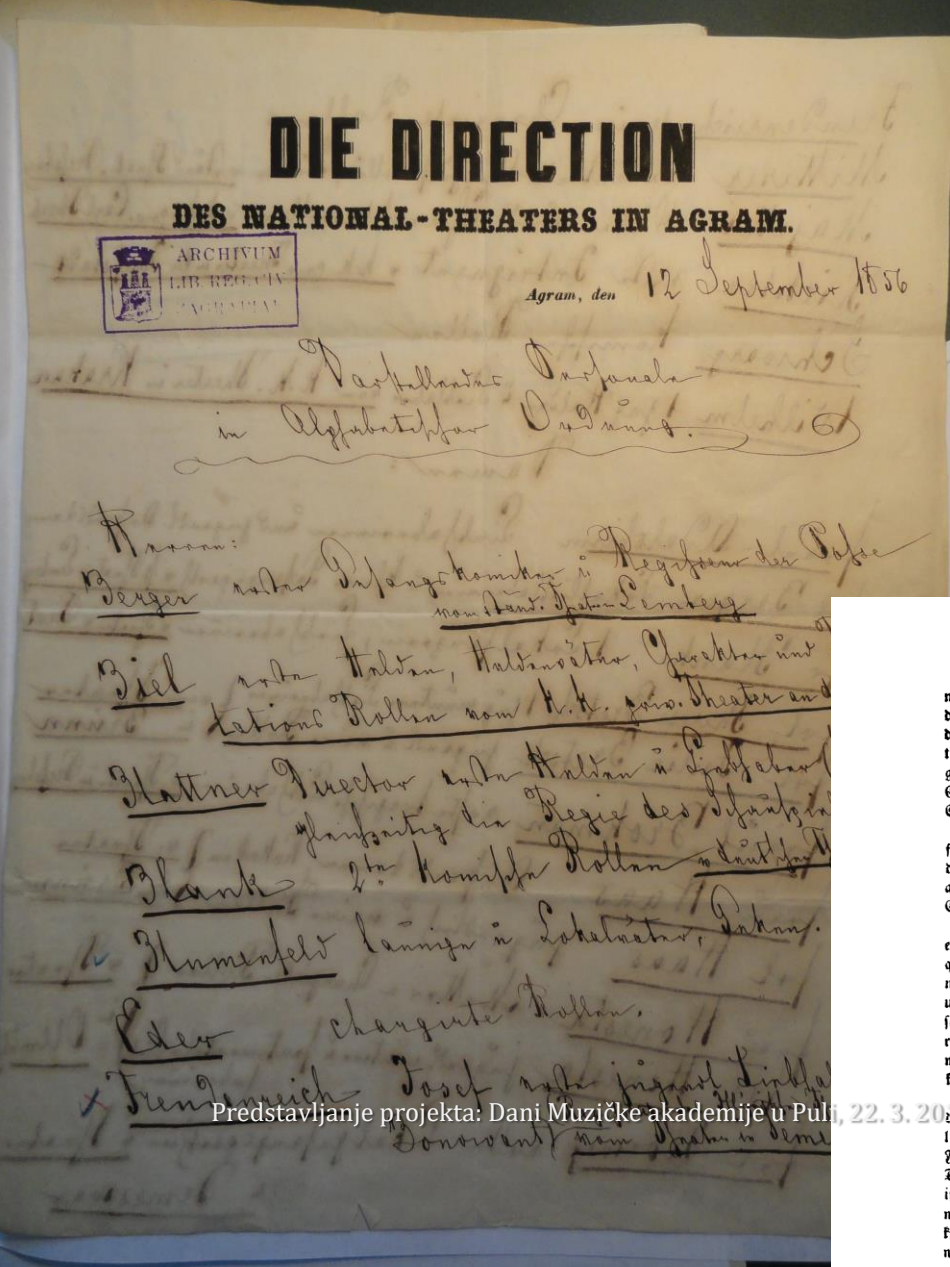
Glazbene reference

- ◇ Gluck – 5: o susretu, njegovim djelima i opernoj reformi
- ◇ Metastasio – 3:
- ◇ glazba – odlazak na razne priredbe s glazbom
- ◇ glazbenici – pjevači, instrumentalisti, profesionalci i amateri
- ◇ glazbala – sviranje čembala i sl.
- ◇ skladbe – prvenstveno operna djela
- ◇ ples – tipovi dvorske zabave

Već objavljeni radovi: *Sorkočevići: dubrovački plemići i glazbenici*, Zagreb: MIC, 2014; Korisne veze: L. Sorkočević – R. Bošković – P. Metastasio, *Arti musices*, 46/1 (2015) 27-35 (<https://hrcak.srce.hr/143638>)

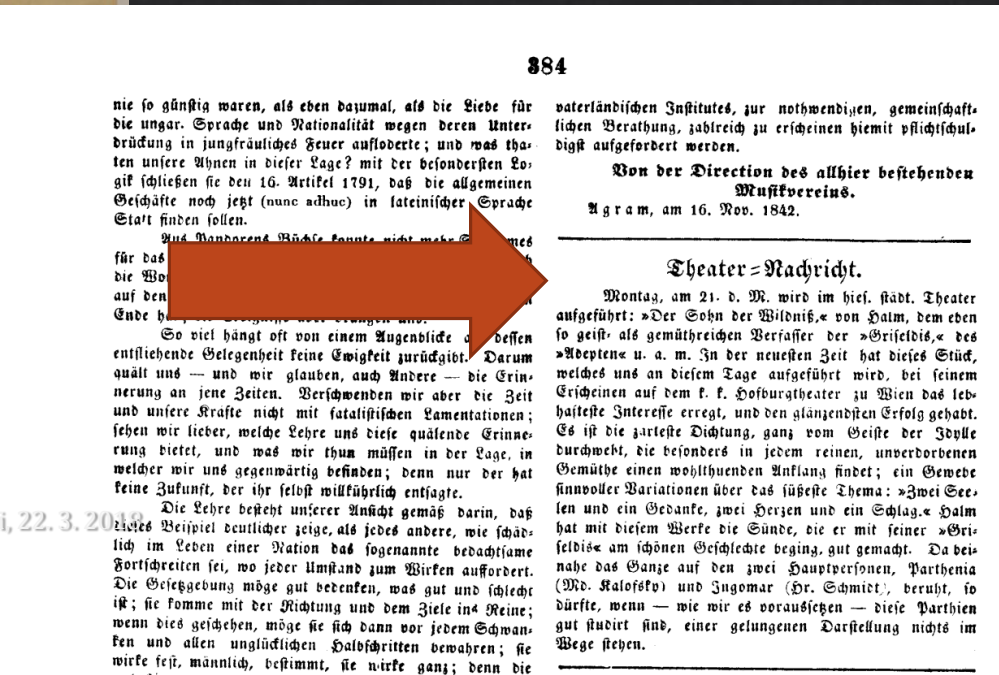
Tema 2: Operne družine u Zagrebu 1840-70.

Izvori:

- ◆ Dokumenti magistrata vezani uz kazalište (HDA, DAZ)
- ◆ Kazališne cedulje i programi (www.dizbi.hazu.hr)
- ◆ Novinski oglasi i napisi
- ◆ Almanasi

Suradnica: Katalinić

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Pulji, 22. 3. 2018.

Predmet istraživanja:

- ◊ Voditelji družina, sudionici (pjevači, instrumentalisti)
- ◊ Mjesto izvedbe
- ◊ Porijeklo družine
- ◊ Repertoar
- ◊ Suradnja s domaćim glazbenicima
- ◊ Recepcija

Viele Grüße von Deinem Freunde
Blaumeier.

Theater.

Wir haben diese Woche über keine neue Vorstellung zu berichten. »Nabucodonosor« ging wieder einmal über die Bretter. Fr. Gaziello und Fr. Giani erhoben ihre Partien zu wahren Kunstleistungen, auch Fr. Celli's umfangreicher Bass und sein Spiel verdienen Anerkennung. Bei den Ehden, so wie vornämlich in dem Trauerchor, würde ein mehr historisches Arrangement und Costüme wirksamer gewesen sein, das Gleiche gilt von der Ansicht einer modernen Stadtdécoration, welche in einem antiken Stücke als Anomalie dasteht. — »Ernani« äußert weniger Anziehungskraft, unser Publikum scheint von der Vorliebe für Verdi'sche Opern zurückgekommen, allerdings ein Fortschritt in sei-

Redacteur: J. C. Stauduar. — Schnellpreiendru

Graničari, izvorni pučki igrokaz u 3 razdjela od Josipa Freudenreicha s izvornom glazbom od Franje Pokornoga, 1857.

- ◇ <http://dizbi.hazu.hr/object/5337>
- ◇ Muzika: 1. Sbor težakah, pievan po čitavom društvu; 2. Melodram; 3 Šaljiva pjesma, pjevana po gdčni Norwegovoj itd.
- ◇ Orkestar svirat će: 1. Uprav u 7 satih narodnu koračnicu, za njom 2. Slavjansku overturu, od Franje Pokornoga. 3. Medju 1. i 2. činom itd...

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Izvanredno predstavljanje.
Novi pučki igrokaz s pievanjem i pjesmama
Iz naklonosti prema korisniku si... ee GG Blattner, Andrievic, Masnic.
Norweg, Nilus, Suhrlant, A. atnerova, Maria pl abler, i mnog
drugi čla: ačkog društva.
Izvan Narodno k u Zagrebu predplate.
Četvrti pr... kroatiskom jeziku
Danas u subotu dne 7. veljače 1857, pod ravateljstvom B. A. Blattner-a
na korist igračca i reditelja J. Freudenreicha,
prvi krat

Graničari,

Proštenje na Ilijevu.

(Izvorni pučki igrokaz s pievanjem i pjesmama u 3 razdjela, od Josipa Freudenreicha, s izvornom glazbom od Franje Pokornoga. (Reditelj) Josip Freudenreich.)

Razdjel 1. MIŠOLOVKA.

Razdjel 2. Muž zakonah.

Razdjel 3. MOĆ SUDBINE.

OSOB E:

Graf August Bernic, oberstar	Gp. Viktor.	Milka, njegova kći	Agnesa Blattner
Franja, njegova supruga	Gđna Baiza.	Simo, sluga kod	Gp. Fischer
Priiska, njena kći	Maria Kaler.	Mara, služkinja kod	Gđna Sebricova
Uljevic, adjutant	Blattner	Orga Kusic, kćmar	Gp. Freudenreich (st.)
Karolina Libbere	Gđna Norweg	Joco Kucic	Gp. Miroslav
Križic, stari trgovac	Gp. Masnic	Savo Covic	Gp. Andrievic
Vasil Petrovic, profesor	Gp. Jandro.	Neža, težakinja	Gpa Oertl
Andri Miljevic, graničar	Josip Freudenreich.	Jedan stražar	Gp. Biel
Maca, njegova žena	Gđna Adelheim.		

Težaci, patrioti, oficiri, soldati, poslanici, jedan sluga, jedan kćmar, svatovi, i graničari obojeg spola.
Prvi čin biva u kompaniji jedne graničarske regimente, drugi čin u štopu iste regimente, za jedan dan kasnije,
treći čin pri svatovima Iliji blizu kompanije, za šest odeljaka kasnije.

(Muzika): 1. Sbor težakah, pievan po čitavom društvu 2. Melodram 3. Šaljiva pjesma, pievana po gđni Norwegovoj 4. Melodram 5. Šaljiva pjesma, pievana po g. Freudenreicha (st.) 6. Melodram 7. Narodna koračnica 8. Melodram 9. Šaljiva pjesma, pievana po gđni Norwegovoj 10. Melodram 11. Sbor proštenjaka, pievan po čitavom društvu 12. Melodram 13. Kolo, ispušeno po čitavom društvu 14. Sbor 15. Melodram 16. Kanačar-pievan po GG. Norwegovi, Andrievicu, Freudenreicu (st.) i čitavom društvu.

Orkestar svirat će 1. Uprav u 7 satih narodnu koračnicu, za njom 1. Slavjansku overturu, od Franje Pokornoga 2. Medju 1. i 2. činom kadriću vrhu slavjanskih aspievah, od Wistera 3. Medju 2. i 3. činom Potpuni narodnih pjesamah, od Franje Pokornoga.

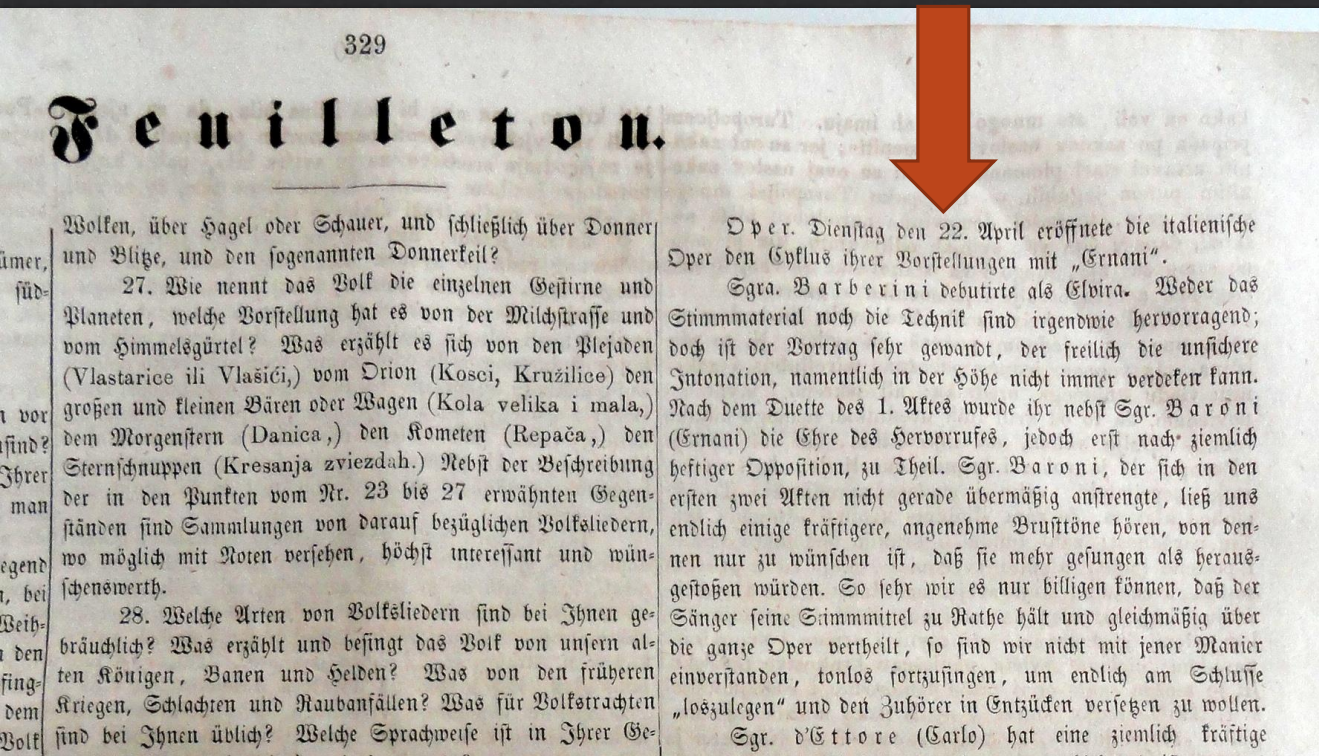
U 3. razdjelu kolo, uređeno po Josipu Freudenreicu.

Graničaraku koje dolazeće u prvom činu i orkestru na groblju dolazeće u trećem činu aspihove je g. Društva
Visoko štopano obćinstvo! Za mnogobrojni pohod moji, najpokrkniji JOSIP FREUDENREICH.

Ulazna ciena obicna. - Početak u 7 satih.

Direktorium dne 14. Ožnja u Zagrebu

Novine: *Agramer Zeitung*, 25. 4. 1862.

- ◆ Oper. Dienstag den 22. April eröffnete die italienische Oper den Cyklus ihrer Vorstellungen mit „**Ernani**“. Sgra. **Barberini** debutierte als **Elvira**. Weder das Stimmmaterial noch die Technik sind irgendwie hervorragend; doch ist der Vortrag sehr gewandt, der freilich die unsichere Intonation, namentlich in der Höhe nicht immer verdecken kann. Nach dem Duette des 1. Aktes wurde ihr nebst Sgr. **Baroni (Ernani)** die Ehre des Hervorrufes, jedoch erst nach ziemlich heftiger Opposition, zu Theil.

Almanasi

Personalstand sammt Angabe der Novitäten und Gäste sämmtlicher Bühnen höhern Ranges im österreichischen Kaiserstaate im Jahre 1838.

Erste	61
.....	43
.....	62
.....	76
.....	46
.....	78
.....	81
.....	83
.....	83
.....	85
.....	89
.....	94
Gedichte.	
Bellen.	112
Nachtwächterlied.	113
im Fried.). Liebesklänge.	101
) Miss Adelaide Remble.	99
). Der Abschiedskuß.	108
(Theodor Ritter von). Die	
zehnten Teufel.	109
Abschied.	107
e Hoffnung.	115
Entpuppung.	115
nde.	108
chlafende Kind.	109
	112
Dem frühen Weilchen.	103
Des Gzistos Klage.	100
e Zigeunerweib.	116
zur Weltherrschaft kam.	
von Joh. Langer . . .	118
e Dekonomen.	
on Jos. H. Grim . . .	123

Personalstand

Angabe der Novitäten und Gäste sämmtlicher Bühnen höhern Ranges im österreichischen Kaiserstaate im Jahre 1838.

Agram. (Königl. städt. Theater.)

Direktor und Unternehmer.

Herr Carl Meyer.
Regisseur der Oper, der Parodie und des Schauspiels:
Hr. Sauermann.
Kapellmeister: Herr Z. Zellner.
Inspezierent: Herr Beer.
Sousfleur: Herr Sartorius.

Darstellendes Personale.

Herren:

Allbach, Barth, Baudisch, Bouché,
Hahn, Held, Hlauschel, Leithner, Löwe,
Dleffky, Richter, Sauermann, Seuffert,
Scholz, Schütz, Wallberg.

Damen:

Dem. Büchel, Mad. Etterich, Dem. Ette-
rich, Dem. Feidler, Dem. Howe, Mad. Löwe,
Dem. Saalfeld, Mad. Sauermann, Mad.
Schütz, Dem. Scholz, Dem. Ziegler.

Kinderrollen:

Marie Etterich, Mimi und Gusti Scholz.
Orchester-Direktor: Hr. Cavisari mit 28 Personen.
Theater-Maler und Dekorateur: Hr. Joseph Kübler.
Theater-Meister: Hr. Johann Heinrich.
Tanz- und Balletmeister: Hr. Braun.
Der Chor besteht aus 12 männlichen und 12 weiblichen Individuen.
1 Garberobier, 1 Friseur, 1 Logenmeister, 5 Bille-
teurs, 1 Sigauffschließer, 1 Requisiteur, 4 Thea-
tergehülften, 1 Theaterdiener, 1 Zettelträger.

Anmerkung. Die desolaten Verhältnisse dieser Büh-
ne, welche vom Augenblicke des neu erbauten Theater-
gebäudes noch keinem bisherigen Direktor eine selbst-
ständige Aufrechthaltung der Gesellschaft gestattet ha-
ben, sind durch die gegenwärtige Geschäftsverwaltung
vorzugsweise durch die schützende
und des Grafen Georg von Drssich auf
Standpunkt der stabilen Ordnung hingeführt worden.

Novitäten des Theaterjahres 1838.

Opern:

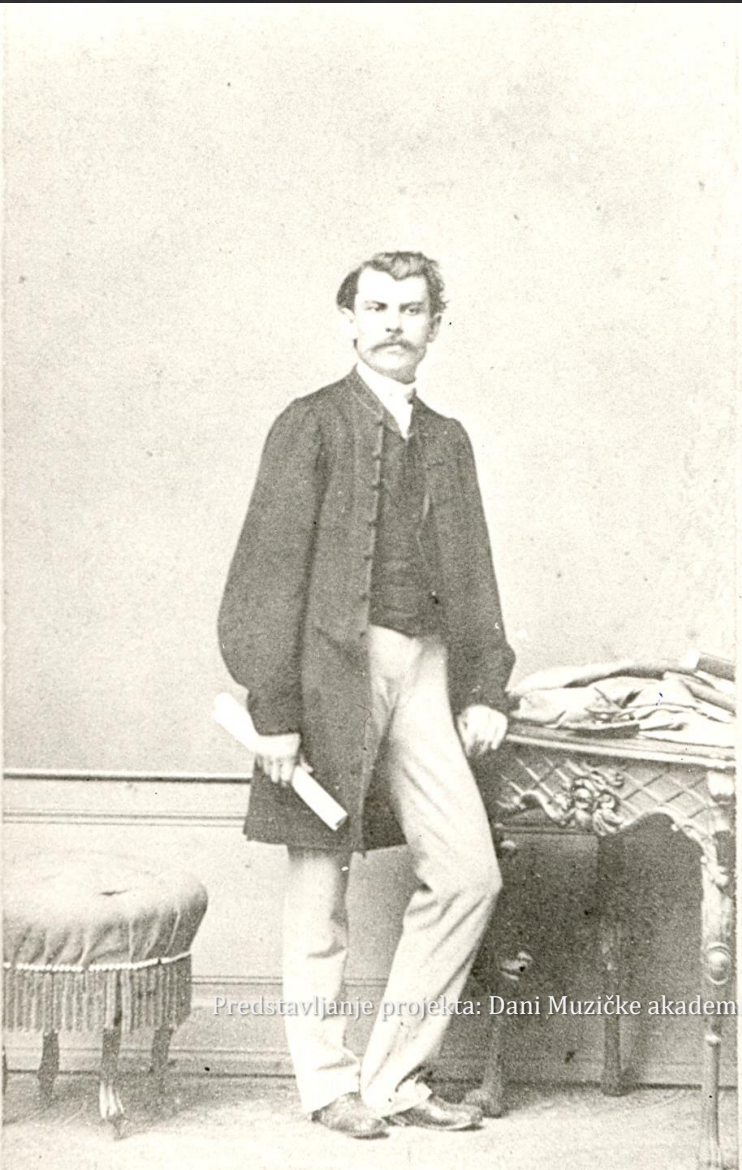
Robert der Teufel, Ballnacht, Nachtlager zu Gra-
nada, Casell von Ursino, Nachtwandlerin, Straniera,
Norma, Montechi und Capuletti, Othello, Schwur,
Die Puritaner, Der Postillon von Konjumeau, Don
Juan, Zauberflöte, Fra Diavolo.

Schauspiele:

Der Ball zu Ellersbrunn, Bürgerlich und Roman-
tisch, Landwirth, Die Braut aus der Residenz, Der
Oheim, Der Verlobungsring, Griseldis, Der Straßen-
junge von Paris, Krone und Schaffot, Marianne, Der
Verschwender, Der Traum ein Leben, Die Engländer

Predstavlanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Tema 3: Franjo Ksaver Kuhač: Korespondencija 1864-1874.

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

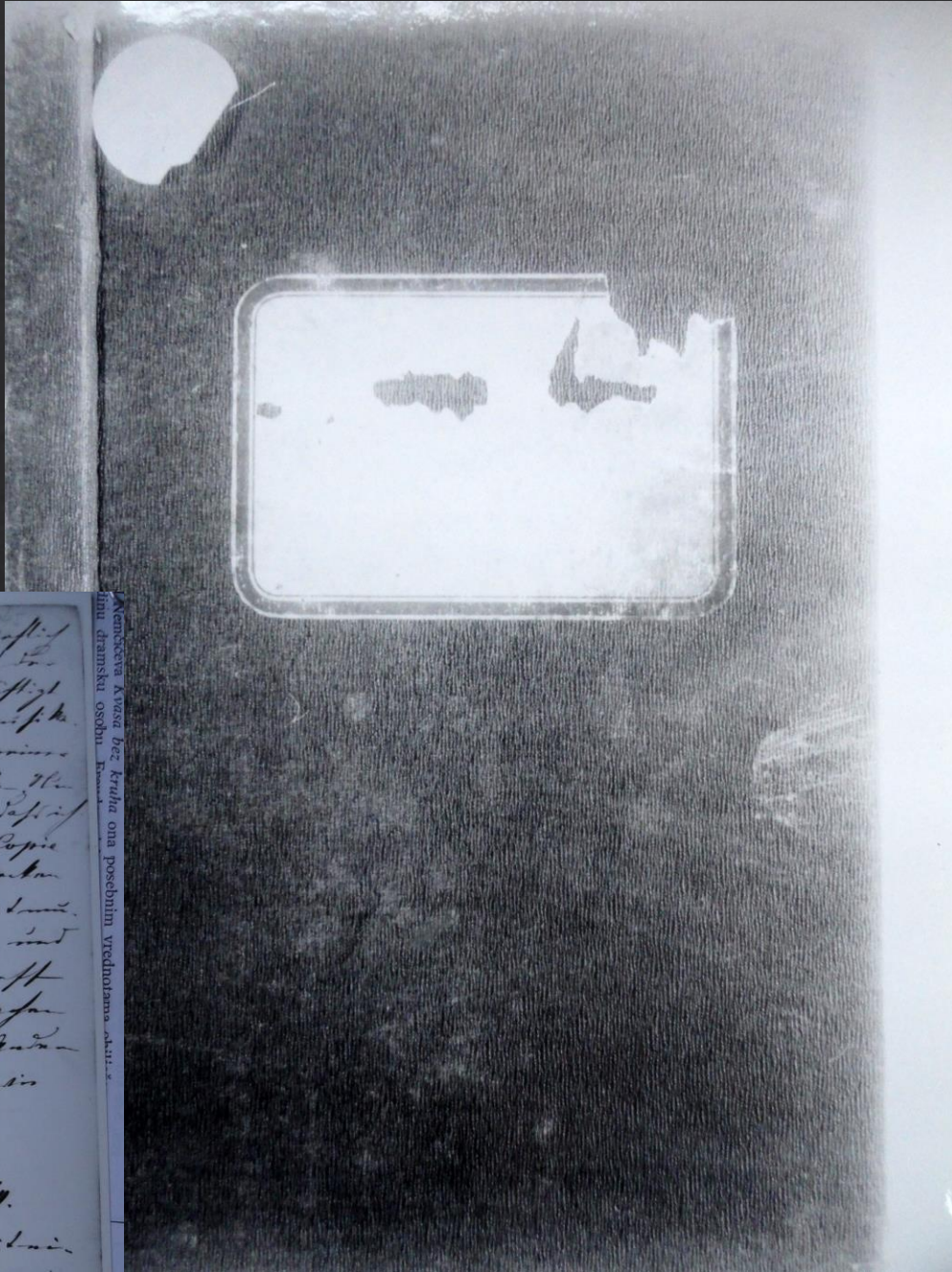
Izvor: 2. i 3. knjiga
korespondencije (koncepti)

Suradnici: Ries, Majer-
Bobetko, Tuksar, Katalinić,
Horbec

Handwritten text in German script, likely a letter or document related to the correspondence.

*From Fran. X. Kuhač - Czech
Dyazm 20. Mai 1864.*

*Donner anfallt in bei folgenden paket mit ein
nam stillständigen exemplare aller piece, um
die gerichte auch folgen, stat in aufgeben mit
mügg*

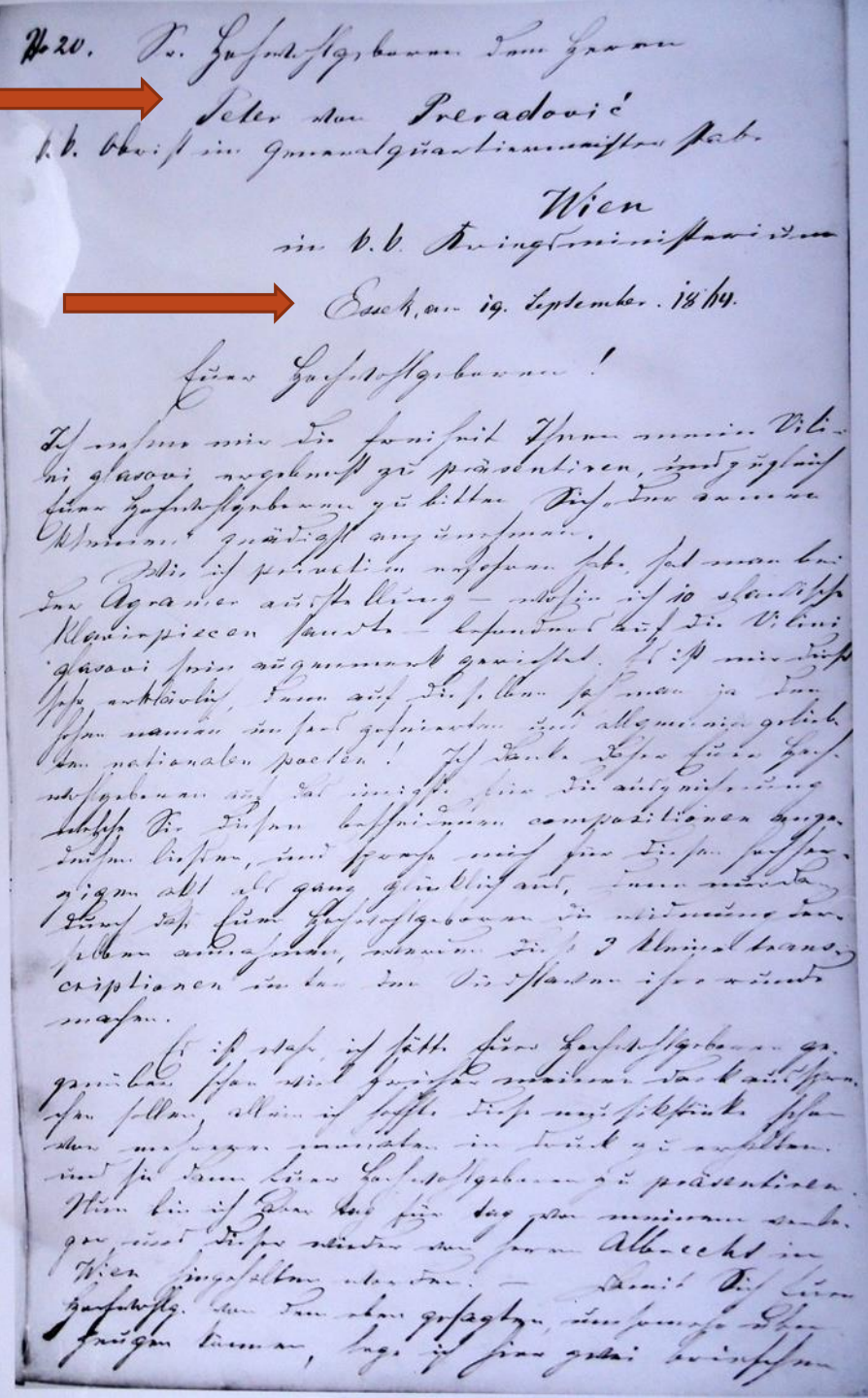
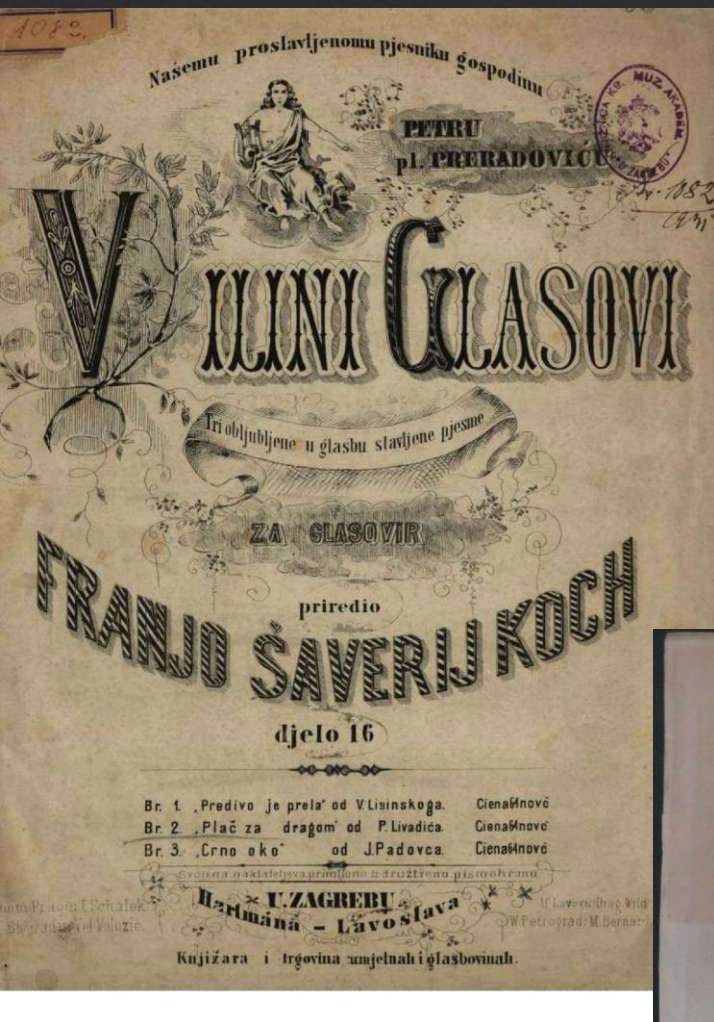
Vertical text on the right side of the book cover, possibly a library or collection identifier.

Kuhačeva korespondencija

- ◆ 13 knjiga koncepata/prijepisa: od 1860 do smrti
- ◆ Pisma su na njemačkom, hrvatskom i mađarskom jeziku; pisma: gotica, latinica i ćirilica
- ◆ Adresati: roditelji, sestra i ostala rodbina, prijatelji, učenici, ličnosti iz kulture, znanosti i politike (glazbenici, književnici, trgovci, političari, mecene)
- ◆ Pisma predstavljaju važan izvor informacija o događajima, autorima i djelima, o Kuhačevu radu, njegovim odnosima i stavovima
- ◆ Objavljena prva knjiga (1860-63) u dva dijela: 1989. i 1992. – pripremio Ladislav Šaban (1920-1985) – koja je postavila model: transliteracija, prijevod, komentari

Predmet istraživanja:

- ◇ - odakle piše
- ◇ - kome piše
- ◇ - koje osobe spominje
- ◇ - koja (skladateljska) djela spominje
- ◇ - koja suvremena zbivanja spominje
- ◇ - koje institucije spominje
- ◇ - podaci za biografiju, bibliografiju i duh vremena

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.

Planirani rezultati

- ◆ Tema 1: Bečki dnevnik Luke Sorkočevića 1781-1782.: transliteracija, prijevod, komentari i uvodna studija
- ◆ Tema 2: tablica gostujućih družina s repertoarom i popisom voditelja i sudionika
- ◆ Tema 3: Franjo Ks. Kuhač: Korespondencija 1864-1874. (2. i 3. knjiga): transliteracija, prijevod, komentari i uvodna studija
- ◆ Uvodni workshop i završni simpozij sa zbornikom radova
- ◆ Pojedinačne studije prezentirane na skupovima i pripremljene za objavljivanje u zbornicima i časopisima (na temelju istraživanja u Zagrebu, Beču, Grazu, Weimaru, Pragu, Budimpešti, Novom Sadu i Beogradu)
- ◆ Baza podataka: <http://www.hmd-music.org/netmus19/index.php>
- ◆ Vidljivost i prezentiranje rada: web stranica projekta: http://info.hazu.hr/hr/o-akademiji/jedinice/odsjek_za_povijest_hrvatske_glazbe/netmus19

Predstavljanje projekta: Dani Muzičke akademije u Puli, 22. 3. 2018.